सानो लाटोकोसेरो

प्राचीन समयमा जन प्राणीहरू अनि मानिसहरू एउटै भाषा बोल्ने गर्थो। त्यस समय सानो लाटकोसेरो काल्पनिक हिमालय पर्वतको पछि रूखमा बस्थ्यो। उनी ६ जना दाज्यु-भाईतथा दिदी-बहिनीहरू मध्ये सबैभन्दा सानो थियो र पुरानो रूखको गुडँ छोड्ने पनि उ अन्तिम थियो। उसको माता-पिताले उसलाई उड्न, मूसाहरू समाल अनि घाममा नुहाउनु सिकाउँउथ्यो। त्यसपछि तिनीहरूले भन्यो; साहासी हुनु सानो लाटकोसेरो! विश्वलाई हेनु। ''के तर म धेरै सानो छैन र?'' सानो लाटकोसेरोले सोध्यो। त्यो लाटकोसेरोको माता-पिताले राम्ररी एकै चोटि चुथ्यो भाँचि दियो।'' सहासी लाटकोसेरो - यसले तिमीलाई तिम्रो माता अघिको प्रत्येक चिजहरूको बोघ गराएको हुने छन्। अनि तिमी नियम जान्दछौ! तिमीले शिकार यति चाड़ै मार कि त्यसलाई कुनै पिड़ा नहोस्। तब त्यसको स्वाद पनि स्वादिष्ट हुन्छ। प्रत्येक सूर्य प्रकाशको रोशनी अनुभव गर, कमजोरी जान्नर्थ। अनि राम्ररी लामो उड़ान समबिन्ध; तिमीले उड़िरहने अभ्यास गर्न पर्छ। त्यहाँ यस भन्दा बढ़ता भन्नु केही छैन्''।

त्यस सानो लाटकोसेरोले उसको टाउँको चारै दिशामा ढल्काउँदै आफ्नो माता-पिता अनि रूख जो उसको बस्ने घर अन्तिम पल्ट हेर्छ। उसले ठूलो डर पूर्ण आवाजमा कराइ आफ्नो सानो स्वरमा अन्तिम भेट भने। त्यसपछि उसले उसको दुवै पखेटा फिजाई अनि टाड़ा उड़ेर जान्छ।

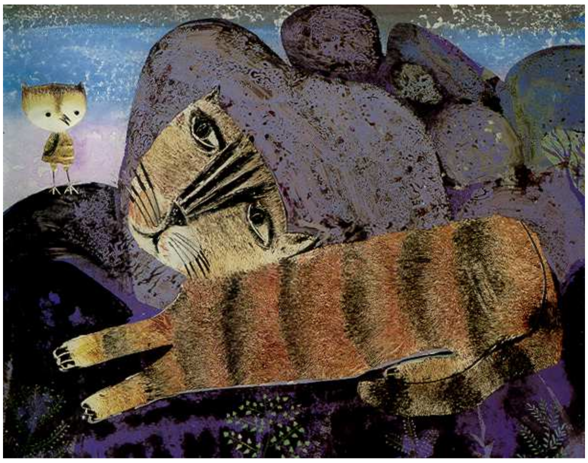

त्यस काल्पनिक हिमालय पर्वतको पछिको जगत बाकलो अनि पशु–प्राणीहरूले भरिएको थियो। त्यस लाटकोसेरो लामो समय सम्म उड़ेपछि, उसले एउटा स्वच्छ पर्वतको चुचोरो भेट्यो। उसको पछि एउटा बन बिरालो ढुगां माथि बसेको, जसलाई अझ सम्म घामले न्यानो बनाएको थियो। त्यसको टाउँको देखि पुच्छर समम चारवटा काला–काला घर्का कोएिको थियो। उसले झुप्प परेको पुच्छर बग्चाउँदै अनि आफ्नो टाउँको उठाएर त्यस सानो लाटकोसेरोलाई हेऱ्यो। ‘‘ऐ लाटकोसेरो! तिमी ठिकै समयमा आयौ। दया गरी प्रश्नको उत्तर देऊ। कसरी महान बन बिरालो अन्य साधारण बिरालोहरूको समूहमा समावंश बन्न सकिन्छ? ‘‘के के ’’। त्यस सानो लाटकोसेरोले आर्श्चय माने।

‘‘हिजको साझ म सघाको भन्दा ज्यादा टाड़ो पुगे ऐ सानो घारा छेउ सम्म जो काल्पनिक हिमालय पर्वतबाट बग्दै थियो।’’?

त्यहाँ मैले मानिस द्वारा काठ अनि ढुगांले बनाएको घर देखे जहाँ बाट एकदमै सुगान्धित कुखुराको बास्ना आईरहेको थियो। तर म पहिला नै अघाई सकेको थिए अनि त्यो दृश्य मेलै टाड़ो बाटै हेरि रहे....त्यहाँ एक मानिस घरको अघाड़ि पट्टि आफ्नो काखमा एउटा बिरालोलाई थप–थपाउदै बसिरहेको थियो। त्यो बिरालोले त्यस मानिसलाई टोकेको पनि थिएन न त खोरसको पनि थिएन तर त्यस बिरालो आनन्द सगंले डुर्र–डुरादँदै थियो। त्यो दृश्य देखेर म एकछिन अचम्म भए अनि आफैलाई प्रश्न गरे’’ के मेलै जे देख्दै छु त्यो सम्भवछ।’’

त्यो सानो लाटकोसेरोले आफ्नो टाउँको तलपट्टि झुकाउँदै अनि यता–उता हेर्दै ची–ची गर्न थाल्यो। उसले आफैलाई फेरि प्रयन गरयो ‘‘म कसरी जान्नु।’’ त्यस समय, त्यो बन बिरालोले आफ्नो ठाउँ बाट उड़ेर आफ्नो पुच्छर कुखुराको सिर जस्तै उठायो।
बन बिरालोले प्रश्न गऱ्यो‘‘तिमीले के भनेको उ फुकार्यो’’ तिमी त लाटकोसेरो हौं। लाटकोसेरोहरू बुद्धिमानि हुन्छ अनि संसारको सबै प्रश्नको उत्तरहरू हुन्छ। आर्चाय चकित भएर त्यो सानो लाटकोसेरोले भन्यो ‘‘मलाई थाहा छैन।’’ ‘‘त्यसो भा तिम्रो के अस्तिव छ।’’ बिरालोलले भन्यो। ‘‘तिमी आफै लज्जिल हुनु पर्ने हो हेर तिमीले अझै सिक्नु पर्ने रहेछै’’

त्यो सानो लाटकोसेरो अच्चभित भएर आफ्नो पखेटा फिजाएर त्यहाँबाट उड़े अनि एउटा खोक्रो हाँगामा आएर बसे। त्यो रूख घामको किराणले चम्मिकेको थियो। उ तल्लो हाँगामा बसेर सोच्दै थियो।

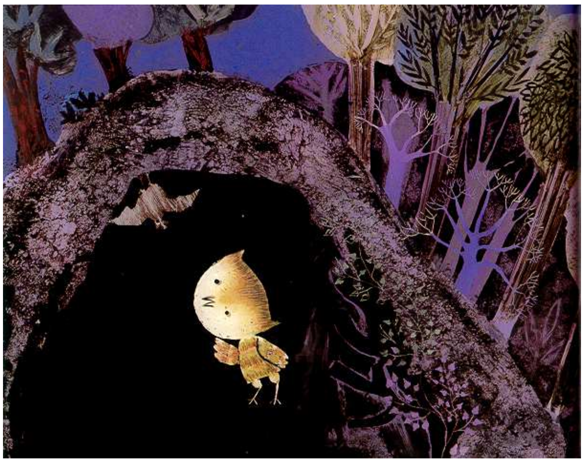

अचानक उसले ठूलो पखेटा चालेको आवाज सुन्यो। त्यो आवाज एउटा मयूरको थियो अनि उ आएर त्यो सानो लाठकोसेरोको छेउमा बस्यो। उसको वजनले हाँगा लच्कियो। ''सफल भए'' त्यो मयुरले भन्यो। ''यो सधैको साझ छो जो म सुन्नु भन्दा आगाड़ि देख्छु। म किन लामो उड़न सकदिन जतिको माहिर म दौड़िनमा छु? मयरले भने के हो मेरो अनुमति बिना यहाँ आउने सानो लाठकोसेरो यो मेरो घर हो जहाँ म सुत्छु। माफ गर्नु होस्'' सानो लाठकोसेरोले भने। मयुरले आफ्नो सुन्दर पंख तलतिर पारे। अनि भने मेरोमा एउटा प्रश्न छ जसले मलाई शान्ति संग बस्न दिएको छैन। किन महान मयुरले जस्तै सबै चीज बनायो तर कम्ती रूखहरू बनायो हामीलाई सुत्नको लागि।'' ''के के'' सानो लाठकोसेरोले भने।

तिमीले देख सक्छौ मेरो लामो पुच्छर छ म यसको पंखा पनि बनाउनु सक्छु। तर जब म सुरक्षित सुत्न चाहन्छु। यसले मेरो दुविघा बढ़ाउछ। मलाई लाग्छ अग्लो रूख र त्यसको तरेसिएको हाँगा मात्र उचित ठाउँ अनि यी रूखहरू पनि यो बनमा कम्ती छ।'' मन-मनै सानो लाठकोसेरोले भने ''तिमीले यो त पायौ।'' मयुरले भने मलाई अझै तीन-चार वटा छान्नु पर्ने। जवाब देऊ ''किन हामीलाई छैन''। ''मलाई थाहा छैन लाठकोसेरोले भने।'' आफ्नो सिर तलतिर झुकाउँदै आफ्नो नीलो पखं फर-फरायो ''तिमीलाई थाहा छैन? किन थाहा छैन''। लाठकोसेरोलाई त सबै चीजको ज्ञान हुन्छ त मयुरले भन्यो।

‘‘मलाई थाहा भएन कुन प्रश्न है महत्व पूर्णले’’ लाठकोसेरोले भने। त लाठो त एउटा लाठकोसेरो होइन। मयुरले क्रोधित भएर भने। त आफै लज्जीत हुनु पर्ने हो।’’ लाठकोसेरो त्यहाँ बाट अल्ल–मल्ल परेर उड़े।

त्यो सानो लाठकोसेरो केहि टाड़ो पुगेर एउटा सानो गुफाको ढुंगामा बसेर आफ्नो थकान मेटाउँदै विश्राम गयो। असले आफैलाई भन्यो‘‘किन म आफु सँधै लज्जीत हुनु’’। किन जरूरी छ। किन त्यो बन बिरालोले त्यो महान बन बिरालोको अनि मयुरले त्यो महान मयुरको कुरा गऱ्यो। जसले सबै थोक बनायो कारण त्यो एउटा महान लाठकोसेरोले बनाएको हो।

घाम पनि त्यो काल्पनिक पर्वत पछाड़ि अस्ताउन लाग्यो। पश्विमको आकाशपट्टि तारा चम्किन थाल्यो अनि जुन पनि बिस्तारै रूखको टुप्पोमा आईपुग्यो। त्यसको किरणहरू त्यो गुफाको ढुंगामा पनि पर्न थाल्यो। अनि त्यो लाठकोसेरोले त्यसको आनन्द उठायो।

‘‘अब उड़ने समय आयो’’ एउटा आवाज सानो लाठकोसेरोको पछाड़िबाट आयो उसको पछाड़ि एउटा चमेरा थियो। जसले भन्दै थियो धन्याबाद त्यो महान चमेरालाई जस्तै सबै थोक बनायो। ‘‘त्यो चमेरा गुफामा उल्टा लटकीरहेको थियो र खट्टाको नङ भित्रामा गाड़ेर बसेको थियो। त्यो चमेराको नाकमाथि एक तराल पदार्थ निकल्दै थियो।’’ उफ! यसको बास्ना ‘‘त्यो लाठकोसेरोले भन्यो। त्यो ज्यादै नराम्रो गनायो त्यो चमेरा पनि सहमत थियो चमेराले भन्यो’’ यसैकारण म तिम्रो राम्रो शिकार होइन। तिमी त लाठोकोसेरो’’।

सानो लाठकोसेरोले भन्यो म हो तर सानो अनि हुनसक्छ म साच्चिँको पनि होइन। ‘‘लाठोकोसेरो त लाठोकोसेरो हो? ‘‘तिमीहरूले दुनियाको सबै प्रकारको आनन्द लिन सक्छौ।’’ ‘‘चमेराले भन्यो।’’ ‘‘मेरोम्प एउटा प्रश्न छ।’’ प्रश्न के हो भने हेर म कति चलाख पाराले बनेको छं सबै चीजको लागी तयार छु।

म मेरो शिकार किराहरू अध्यारोमा पनि मार्न सक्छु। तर म एउटा गुणासो छ। मेरो वर्षमा किन एउटा मात्र सन्तान जन्म छ। पुतलीले पनि धेरै फुलहरू एकै साथ दिन सक्छ। अनि उसको सन्तान पनि थुप्रो हुन्छ। किन ती महान चमेरा जसले सबै थोक बनायो तर मलाई एउटा सन्तान मात्रै दियो।

‘‘मलाई थाहा छैन।’’ लाटकोसेरोले उत्तर दियो। चमेरा अच्चमित भयो’’ तिमीलाई थाहा छैन हरें’’ म तिम्रो कसरी विश्वास गर्नु मलाई थाहा छैन। लाठोकोसेरोले फेरि उत्तर दियो। कसलाई थाहा छ, तिमीलाई थाहा छैन भने। ‘‘ चमेराले रीसाएर भन्यो। तिमीले ज्यादा राम्ररी सोच्दैनो रहेछौ है।’’ चमेराले भन्यो, के तिमी आउँछौ जब मेरो प्रश्नको उत्तर तिमीलाई थाहा हुन्छ। त्यो सानो लाठोकोसेरोले आफ्नो सिर हल्लाउँदै आउन्छु’’ भनि त्यो चमेरा अरू चमेराको पछि उड्दै गयो। त्यो लाठोकोसेरोले तिनीहरू यता–उता उड़ेको हेरि रहयो।

ज्यादा सुर्ता गरेकोले उसलाई भोक लागेको महसूस गरयो। उसले त्यो रात शिकार खेलेर अनि मूसाहरू पकडेर बितायो। जब उ आफ्नो पेट भरि खाई सक्यो उसले जमीनबाट एउटा आवाज आएको सुन्यो। त्यो एउटा मूसा थियो। उसले भन्यो‘‘तिमी भन कुन महान चीजले तिमी र बनायो’’?

केहि समय पछि आवाज आयो एक महान मूसाले; अरू कसले! तिमीलाई त सबै थोक जान्नु पर्ने तं तिमीले मलाई आफ्नु घरबाट निकाल्छ भनेर फकाएको। मूसाले भन्यो। तिमीहरू सधै आफुहरूलाई नै जिम्मवार ठान्छौं। जब हाम्रो एक सदस्य हराउँछ।

किन हामी लाठोकोसेरोले घाँस खाने नभएको मकै खाने नभएकों लाठोकोसेरोले भन्यो।

हैन हैन, मकै त हाम्रो हो। मूसाले भन्यो। त्यसपछि त्यो लाठोकोसेरो त्यहाँबाट उड़ेर माथिको रूखमा बस्यो। अनि रून थाल्यो'' मलाई के पनि थाहा छैन भन्दै, मलाई यति मात्र थाहा छ कि म के पनि जानिदन।''

उसले आफ्नो सिर चारैतिर घुमायो अनि भन्यो,म सिक्ने छु अनि उ सुन्यो''।

जब बिहान घाम झुल्कयो तब त्यो लाठोकोसेरो उठि सकेको थियो। उसले आफूलाई प्रश्न गरयो।'' आज मलाई के शिक्षा पाउँछु।'' उसले आफ्नो पखेटा फिजाएर त्यहाँबाट उड्यो कल्पनिक पर्वत पछाड़ि उपस्थित बनको दिशा तर्फ।

केहि टाड़ा पुगेर उसले त्यो एउटा डाड़ा देख्यो जहाँ मानिसले बनाएको एउटा घर थियो। त्यहाँ एक–दुइवटा कुखुरा चढ़दै थियो। सुनसान थियों त्यहि डाड़ाको तलपट्टि उसले एउटा आवाज सुन्यो जो गीत गाईरहेको थियो। त्यो लाठोकोसेरोले त्यो आवाज तिर गयो अनि त्यो एउटा आईमाईले पानी भर्दै गरेको देख्यो। त्यो लाठोकोसेरो एउटा झयाङमा बस्यो। तिम्रो आवाज मनोहर रहेछ, मेरो भन्दा पनि अधिक सुन्दर।'' त्यो सानो लाठोसेरोले भन्यो त्यो आईमाईले उकालो हेरयो र हाँस्यो।

त्यसपछि त्यो आईमाई लाठोकोसेरो संग बोल्यो; ''सोच यदि सबै चीज यो प्रकृतिमा एउटै भएको भए, के संसार अल्छी लाग्दो हुने थिएन''।

जस्तै तिमी राम्रो सुन्न र हुर्न सक्छौ म भन्दा अनि उड्न पनि सक्छौ''। तिमी किन गीत गाएको ''लाठोकोसेरोले भन्यो, ''म आफ्नो कामको सुर्ता गर्छु''। आईमाईले भन्यो। अनि कोहि बेला ''म त्यी महान आमा जसले सबै थोक बनायो उसको गौरवमा गाउँछु''।

तिनी कहाँ बस्छन्''। लाठोकोसेरोले भन्यो, ''चारैतिर'' त्यी आईमाईले उत्तर दियो। ''मनुष्यको आँखाले देख्न सक्तदैन घाम, जुन अनि तारा उसको गर–गहना हो। त्यसपछि लाठोकोसेरोले भन्यो यदि मेलै भने कि यस घाराको माछाले यी सब थोक महान माछाले बनाएको हो भने ती महान आमा क्रोघित हुँदैनन्। ती आईमाईले भनिन् ''हुँदैन कारण आमाले सबैलाई माया गर्छन्। त्यो सानो लाठोकोसेरोले यता–उता आफ्नो सिर हिलाएर भन्यो''। के उनी तिम्रो संगीतले प्रसन्न हुन्छन्। मलाई वियवास छ आईमाईले भनिन्, ''मेलै

उनलाई अरू चीजहरू पनि मागेको छु। मेरो घरको छप्पर जो धेरै वर्ष सम्म रहोस्, मेरो कुखुराको धेरै चल्ला होस अनि म र मेरो परिवार सधै स्वस्थ्य रहोस्''।

''के तिमीलाई डर लागदैन भोलि के हुन्छ भनेर?'' लाठोकोसेरोले सोधे ''सबलाई लाग्छ'' आईमाईले उत्तर दिए, के तिमीलाई थाहा छ आज पानी पर्छ कि पर्दैन।''

पर्दैन ''लाठोकोसेरोले भन्यो अनि त्यस पछि उ त्यहाँबाट गयो। घाम चाहि दिनभरि झुल्की रहथ्यो तब सानो लाठोकोसेरो दिनमा धेरैपल्ट नुहाउने गर्थो। उसले एउटै समयमा सबै स्पष्ट सोच्ने गर्थो। उ साझापखमा काल्पनिक हिमालयको ढलानमा उड्ने गर्थो। जब रात हुन्थ्यो उसले रूखमा केहि सुनौलो तारा जस्तो चमकिन्दे गरेको देख्यो। उ त्यहि चमकिन्दै गरेको चीजमाथि उड्ने गर्थ्यो अनि सानो काठको झोपड़ी खोज्ने गर्थो। उज्यालोको किरण भित्ताको सानो खुल्लको भागबाट आएर किराहरूमा पर्थ्यो। सानो लाठकोसेरोले पनि मग्न भएर त्यो किरण महसूस गर्यो। उ साहसपूर्ण भएर नजिक-नजिक हुँदै गयो। त्यसपछि उ सानो भएर त्यो किरणको छेउमा बस्यो। उसले आनन्द लियो त्यो किरणको कि उसले लाठकोसेरोको गीत पनि गायो। उ अतालिन्दै चिच्याउँदै करायो। मेरो ढोकाको छेउमा लाठोकोसेरो'' गहिरो आवाजमा भन्यो।

स्वागत!'' सानो लाठोकोसेरोले टल्केको कारणले मान्छे किरणको छेउमा देख्यो। त्यो एउटा बूढ़ो मान्छे थियो।

सानो लाठोकोसेरोले त्यो मान्छेलाई सोध्यो ''के गर्दै छौं?'' ''म पढ़्दैछु'' उसले बिस्तारै एउटा काजको टुक्राले किराहरू हटाउदै भन्यो। दिन चाहि साह्रै छोटो हुन्छ त्यसैले म मेरो पढ़ाइ चाहि राती पनि जारी नै राख्छु लाल्टीनको साहारा त्यो चाहि एउटा किताब हो महान बाबुको जसले चाहि सब कुछ बनाउनु भयो। ''उ कहाँ बस्छ?'' सानो लाठोकोसेरोले भन्यो, ''जहाँ पनि'' बूढ़ो मान्छेले उत्तर थियो। स्वर्गमा जहाँ मेरो आँखाले देख्न सकदिन अनि मानिसहरूको मुटुमा ''तिमीले भोलिको लागि उसलाई सोध्यो?'' सानो लाठोकोसेरोले भन्यो। ''हो, सोधे,'' बूढ़ो मान्छेले भन्यो। तर त्यो भन्दा पनि ज्यादा मेलै बितेको समयको बारेमा सोध्छु। जिन्दगीमा यस्तो थुप्रो चीज छ जो उसको नयनबाट झुकेको छैन। त्यस पछि त्यो सानो लाठोकोसेरोले भन्यो, यदि मलाई भने कि ती किरा जसलाई थाहा छ कि महान किरा जसले सबै लाठोकोसेरोले प्रश्न पुरा नभएकनन् त्यो बूढ़ो मानिस हाँस्यो। ''कसरी सोच्न सक्छ कि ती महान पिता के पनि हैन भनेर''?

ती आईमाईलाई महान पिताको बारेमा सबै थोक भनि सकेको छु। मलाई विश्वास छ एकदिन उनले पनि सत्य जान्ने छ। 'के ती महान पति दुःखीत हुन्छ जब ती आईमाईले ती महान आमाको कुरा गर्छन्। लाठोकोसेरोले सोध्यो। ती बृद्ध मानिसले लामो सोँच्यो अनि भन्यो अति नै रोचक पूर्ण प्रश्न गरयो''। तर मलाई त्यस्तो लाग्दैन ती महान पिता दयालु छन्। तर मलाई पिड़ा हुन्छ म उनको साँचो सेवक हो.......''? निराश नहुनु सानो लाठोकोसेरोले भन्यो। अनि उसले त्यहाँबाट बिदा मागि उड्यो।

अर्को बिहान लाठोकोसेरो त्यहि घारामा गर्यो यसपालि उसले ती आईमाईलाई भेटाएनन् तर एउटा बालकलाई देखे। त्यो बालक त्यो घाराको किनारमा बिरालुलाई काखमा राखेर आफ्नो खुट्टा पानीमा हल्लाउँदै थिए। उसले त्यहाँ भएका माछा हेर्‍यो। घाम पनि त्यो बालक, माछा, बिरालो, पानी, ढुगां र घाँसमाथि चम्कीरहेको थियो।

उसको तेज नजरले त्यो थोक टाड़ैबाट देखिरहेको थियो। उसले त्यो बालकले बिरालोलाई थप-थपाइ रहको हेरिरहेको थियो अनि त्यो बिरालो पनि आननदिन भएर बसीरहेको थियो। बिस्तारै त्यो सानो लाठोकोसेरो एउटा रूखको हाँगामा बस्यो। त्यो लाठोकोसेरो आर्चायचकित थियो'' कि शायद त्यो बालको पनि आफ्नो कोहि छ होला जसले सबै थोक बनायो। तर त्यो बालकलाई त्यस चीजको नाम थाहा छेन होला र पनि उ आफ्नो अस्तिवमा थियो..... यी सबै स्पष्ट सित लाठोकोसेरोले महसूस गरीरहेको थियो। भोलि अनि बर्सिको केहि अस्तिव छैन तर हिज र अस्ति भेटेको पलको केहि अस्तिव छ। त्यो लाठोकोसेरोले आफ्नो सिर ढलकाएर त्यी सबै नामहरू सोच्न थाल्यो। जसले त्यी सबै थोक बनायो। ''त्यी महान बन बिरालो, ती महान मूसा ती महान आमा, ती महान पिता''! त्यसलाई यस्तो पनि भन्न सकिन्छ ''त्यो महान पिता''! त्यसलाई यस्तो पनि भन्न सकिन्छ'' यो महान रहस्य जो चाहि सधै उपस्थित छ''; लाठोकोसेरोले आफैलाई भन्यो।

त्यो बिरालोले आँखा खोल्यो अनि ''किन नहुनु'' उसले अल्छे पाराले भन्यो। घाम अस्ताएपछि त्यो लाठोकोसेरो जगंल तर्फ फर्क्यो। उसले त्यो मूसाको दूलो खोज्यो अनि कराउँदै भन्यो ''सबै जीवित बस्तु; जीवित बस्तुकै कारण जीवित छ, तिम्रो मकै पनि जीवित छ''।

फेरि केहि टाड़ो उड़ेर उसले चमेरालाई भेटायो।'' तिमी राम्ररी उड्न सक्छौं'' लाठोकोसेरोले भन्यो।

यदि तिम्रो एक भन्दा ज्यादा सन्तान भएको भए तिमीलाई उड्नमा मुशकिल हुनेथियो। ''अ तिमी सहि छौं'' चमेराले पनि उसको कुरामा सहमत भएर भन्यो।
त्यसपछि त्यो लाठोकोसेरो उड़ेर मयुर सुतीरहेको रूखमा गएर बस्यो। अनि भन्यो तिमी झुण्डमा हिन्ने पक्षि हो कुखुराहरू जस्तै तर तिमीलाई अझै दुई-तीनवटा रूखहरू किन चाहियो सुत्नको लागि''।

उ त्यहाँबाट पनि उड्यो अनि बन बिरालोलाई बसीरहेको देख्यो। उसको आँखा चमकियो त्यो लाठोकोसेरोलाई देखेर'' के तिमी बुद्धिमानि भयो'' त्यो बिरालोले भन्यो। त्यति धेरै त होइन कारण ''म अझै सानै छु र अझै सिक्नु छ।'' मेलै एउटा बिरालोलाई पनि देखे जसलाई मानिसले थप-थपाएर मन पराउँदै रहेछ।'' ''पानीको माछाले पनि उसलाई लोग्याउनु सकेन''। ''असम्भव'' बन बिरालो भन्यो।

लाठोकोसेरो भन्यो यदि यस संसारमा सबै एउटै भएको भए के संसार अल्छी लाग्यो हुनेथिएन''।

त्यो बिरालो सम्त भएर सुनीरहयो अनि त्यहाँबाट त्यो लाठोकोसेरो उड़ेर गयो।

अन्तमा उ आफ्नो घर माता-पितालाई भटेन गयो। उसको माता पिताले उसको स्वागत गरयो। ''के ती महान लाठोकोसेरो जसलै सबै थोक बनायो के तिमीलाई निपुण बनायो''।

‘‘अ! बनायो’’ सानो लाठोकोसेरोले उत्तर दियो’’। अनि अब म तपाईहरूलाई अनि सारा संसारलाई भन्छु।

‘‘सबैलाई भन’’ मेरो नानीहरू ‘‘उसको आमा लाठोकोसेरोले भन्यो।’’ उसको पिताले भन्यो’’ तर मानिसहरूलाई गाह्रौ पर्छ तिम्रो कुरामा विश्वास गर्न’’। अनि त्यी सानो लाठोकोसेरोले भन्यो–‘‘म यति टाड़ो सम्म उड़ने छु जहाँ मलाई कसैले विश्वास गर्ने छ।